

GP 1978-11-03

Försvarsministern: Robotbeslutet skjuts upp - kopplas till flygfrågan

Stockholm (G-P) : Regeringen ämnar skjuta upp sitt beslut om beställning av en ny sjörobot till marinen. Försvarsminister Lars De Geer har också gett den sittande flygindustrikommittén, FLIK, muntliga direktiv att snabbtreda förutsättningarna för en svensk robot-utveckling. Marinen har tidigare hävdad, att man måste ge besked till den amerikanska tillverkaren av Harpoonroboten senast den 5 november. Konkurrent är ett nyare

robotprojekt, Turbo 04, som har erbjudits av Saab-Scania i Linköping. -Regeringens besked väntas före jul, säger De Geer till G-P.

Den först uppgiften för vårt försvar är att verka så avskräckande på potentiella angripare att de aldrig angriper oss, understryker den nya försvarsministern, Lars De Geer (foto: Clase Gertsen)

— Tidsgränsen 15 november är inte så drastisk som marinen vill göra gällande, säger han i sitt ytterst rymliga och ganska pampiga arbetsrum på departementet. Den offert som går ut den 15 november är på en ganska liten robotkvantitet. Om vi får eller inte får den ganska ringa mängden kan inte vara så förfärligt kritiskt för marinen.

— Jag anser att vi måste kombinera flygindustrikommitténs betänkande med avgörandena i robotfrågan? Den fundamentala frågan när det gäller robotar är: Skall vi ha kvar någon robotindustri i Sverige eller inte?

— Om vi släpper iväg täckandet av marinens robotbehov utomlands, tar vi bort

en stor bit av orderunderlaget för en svensk robotindustri

□ "Dubbelt slag"

— Jag har ännu inte fattat något beslut, men innan det beslutet fattas vill jag verkligen väga: skall vi ta bort en så här stor bit av underlaget för egen tillverkning eller skall vi fördröja beslutet och se om det går att klara i Sverige?

-- Det har naturligtvis att göra med vad flygindustrikommittén kommer fram till, betonar Lars De Geer. Om attackplanet B3LA inte går att få igenom i riksdagen och vi dessutom beslutar att ta bort orderunderlag för en svensk robottillverkning, så blir det ett dubbelt slag mot orten Linköping.

— Därför tycker jag att robotbeslutet har att göra med flygindustrikommitténs resultat. Tar man bort sjöroboten har man s a s inte den stenen att stödja sig på längre.

0 Saab bör klara biffen

-- Min personliga uppfattning är att Saab-Scania borde vara kompetenta att i en framtid ta fram en för försvaret gemensam robot-typ. Nu har även de ett samarbete. Det har bildats ett robotbolag.

— Om man lägger ihop Bofors, Saab-Scania, Philips, L M Ericsson och Försvarets Fabriksverk, tycker jag att det i Sverige borde finnas förutsättningar att tillverka även avancerade robotar, säger den nya försvarsministern.

— Men det är klart att längden på serierna av robotar som vi behöver i Sverige aldrig kommer att kunna jämföras med serieunderlaget t ex i ett land som Amerika.

□ Dyr ammunition

Lars De Geer tillträdde i en storm av debatt kring hans aktier, styrelseuppdrag och övriga intressen i Norma Projektilfabrik. Som försvarsminister har han anledning att bekymra sig över kostnaderna för just ammunition. I vissa fall har priserna fördubblats på några få år.

— Såvitt jag vet beror det på att vissa råvaror, bl a metaller, stigit rätt kraftigt i pris, säger De Geer. Jag tror att det är ett tillfälligt fenomen. Jag tror inte att priserna på ammunition skall behöva utvecklas snabbare i pris än andra produkter framöver.

Som försvarsminister ser Lars De Geer det som en mission att ur en snäv ekonomisk ram, dikterad av Sveriges ekonomiska läge, få ut mesta möjliga försvarskraft av de pengar som tilldelas över budgeten.

– Det innebär dels en psykologisk sida, nämligen att man måste försöka förmå alla att omfattas av försvarsviljan, dels en materiell sida, att man måste sköta materielköpen så effektivt som möjligt, dels en organisatorisk sida, att man måste lägga upp fredsutbildningen så effektivt som möjligt inom de ramar som vi arbetar inom.

.

□ Budgetexpert

Lars De Geer har fått en tjänsteman från budgetdepartementet, Gunnar Petri, som statssekreterare. Betyder det att man kommer att granska försvarets ekonomiska förvaltning hårdare?

– Nej det tror jag inte. Det var nog mera att Petri kände till försvarets ekonomiska situation från sin tid i budgetdepartementet.

– Till skillnad från andra departement har vi en femårsplan, upplagd i 1977 års försvarsbeslut, påpekar försvarsministern. Inom den ramen bör vi i princip hålla försvarskostnaderna. Sedan finns det vissa frågor, som går utanför ramen – framför allt B3LA men övriga försvarsanslag måste hållas innanför den ramen.

– Det är den bistra verklighet som jag måste arbeta under.

□ Extra-pengar

Lars De Geer tror att han har vissa begränsade möjligheter att få pengar från arbetsmarknads- och industridepartementen om ändamålen fyller dubbla syften. Han delar i stora drag sin företrädare Eric Krönmarks oro över följderna av försvarets urholkning:

Ja, om utvecklingen medför att försvaret får mindre och mindre andel av bruttonationalprodukten, Den har ju gått ned från 4,1 till 3,1 procent på 10 år. Då kommer den situation som Krönmark talade om att inträffa, men jag vill inte påstå att den har inträffat ännu.

Som det anstår en försvarsminister, tycker Lars De Geer att det lönar sig att ha ett starkt militärt försvar, även om vi inte har kärnvapen:

– Jag bestrider Maj Britt Theorins påstående att ett krig i Europa, även

om det vore ett krig i utkanten av Europa, omedelbart kommer att leda till användning av kärnvapen. Jag tror inte det. Terrorbalansen är sådan, att bägge parter drar sig för att använda kärnvapen.

Den f d bruksdisponenten tycker att principerna för den svenska vapenexporten är "ganska heliga". Några initiativ väntas icke rörande dessa principer.

— Vi kommer att följa de regler som lades fast av riksdagen i början av 1970-talet mycket noga. Vi tycker trots allt att principerna är viktigare än exporten som sådan.

— Finns det någon strävan från folkpartiets sida att sätta en egen prägel på det svenska strategiska synsättet?

— Nej, det gör det inte. Vi var införstådda med försvarsbeslutet 1977. Jag tycker inte att vi kan säga att vi vill ändra det på något radikalt sätt.

LARS BORGSTRÖM